DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,*

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS; manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimâ-secundâ Decembris, anno Domini M. DCC. LXXIV.

M. LUDOVICO DES BOIS DE ROCHEFORT, Equite, Doctore Medico, Præside.

Sunt ne habiliores ad Artem Medicam, qui Imaginatione præpollent?

MEDICINA ars traditionis est, scriptis & verbo propagata. Rationi & experientiæ insistit. Experientia, rerum ante gestarum memoriâ stat, & complectitur quidquid observatione circa sanitatem & morbos, & utrisque apta præsidia ab antiquo collectum est Ratio, judicium est, quo, ex pensitatis quæcumque pensitanda sunt, determinatur quid pro conservandâ, quid pro restituendâ sanitate agendum sit omittendumve. Utraque firmis argumentis sit innixa necesse est. Auxilium quodvis adhibere, temerarium est, nisi concurrentibus omnibus deprehendatur illius opportunitas. Pro experientiâ habere obscuras quasdam observationes, multiplici successu non satis firmatas, id certè periculi plenum. Falleretur qui unius sui judicio semper crederet. Curta foret vel senioris experientia, si is alia non nosset quàm quæ ipse expertus est. Experientia Medica, non unius hominis, non unius societatis, non unius seculi, sed omnium, quotquot ab antiquissimo ævo exstiterunt, Medicorum, imò & quandóque reliquorum hominum, opus est. Ab observatione fluunt, quæcunque de sanitatis & morborum phænomenis cognoscuntur. Prægressas evidentes morborum causas monstravit observatio: horum accidentia, periodos, & finitiones docuit: indicavit unde & varii morbi inter se, & varia ejusdem morbi tempora dignoscerentur: quicquid conservandæ & restituendæ sanitati conducibile est, undequaque desumsit & coacervavit. His cognitionibus ad medendum uti, rationis munus est. His instructa, audet agere, quæ secùs præ timiditate remaneret iners. Sic, nisi observatum fuisset plures morbos vomitu & alvi fluxu sanatos, nunquam ratio sola emeticorum purgantiumque medicaminum metum excussisset. Nunquam pariter ausi fuissent Medici, etiam detectâ sanguinis circulatione, ex incisis venis fundere sanguinem; nisi observatione constitisset priùs, spontaneum sanguinis profluvium ægris compluribus saluti fuisse. Sic ratio, ex imitatione Naturæ, sanandi adinvenit leges, atque ad ejus genium totam concinnavit Medicinæ artem. Medicus ergo Naturæ minister est, iners dum agit ipsa, nisi sit auxiliandum; dum ipsa jubet, paratus exsequi. Mutus verò est Naturæ sermo: nutu loquitur & signis. Nisi sedulitate magnâ, non capitur quid velit. Atque etiam intellecta jussa, sine multâ circumspectione maximâ que prudentiâ, rectè facere nemo potest.

* *Propugnata, anno* 1736.

I I.

VOCEM autem Naturæ non meliùs cognoverit is, qui ejus interiora voluerit ſcrutari. *Intellexi*, inquit Sapiens, *quòd omnium operum Dei nullam poſſit homo invenire rationem, eorum quæ fiunt ſub Sole: & quantò pliùs laboraverit ad quærendum, tantò minùs inveniat.* Naturam igitur non poſſumus cognoſcere prout in ſe eſt, ſed tantum, prout ſe habet ad nos. Illud verò hominibus neceſſarium non eſſe conſtat, quod Deus illos latere voluit. Sufficit itaque Medico, rerum perſpectos habere effectus: eſſentias ſi poſſet aſſequi, fortè ſuæ artis immenſitatibus foret impar. Satis quippe jam & longè fructuoſioris operæ impendendum, in pernoſcendis iis, quæ ad Medicinam verè neceſſaria ſunt. Quæ de ſanitate, morbis, remediorum poteſtatibus, memoriæ tradita ſunt, animo tenere; inter agendum, occurentia quæque proprio marte ſtudiosè notare; obſervationes ſuas inter ſe, & cum aliorum obſervationibus conferre; omnibus demum maturè perpenſis, inferre quid facto opus ſit, quid non; id verè eſt Medici munus. Huic porrò muneri rectè adimplendo, ſunt, præſens memoria, aſſidua obſervatio, judicium ſagax. Artis præcepta memoria ſufficit, his judicium aptat quæcunque pateſecit obſervatio, atque ex hâc comparatione elicit quid ſit agendum. Oportet itaque fidelis ſit memoria, completa obſervatio, judicium maturum. Tria hæc concurrant neceſſe eſt. Sed ſolius eſt judicii, duo priora regere & moderari. Niſi ad judicii normam compoſita ſit memoria, vix quicquam ſuggeret tempeſtivè. Niſi obſervationi præſit judicium, manca hæc evadet & imperfecta. In Medico itaque maxima requiritur firmitas judicii, exquiſitiorque prudentia: quâ, non timidus, ſed conſideratus ſit: (quanquam & ſæpiùs præſtaret timidum eſſe quàm audacem) quâ attentus ad omnia, ſingula expendat: quâ nihil inconſulto moliatur; à traditione non recedat; novi nunquam avidus, remediis non ſatis exploratis timeat uti: quâ demum, quum res eſt obſcurior, totum potiùs Naturæ committat, niſi id ipſum ſit inutile, & præſtet remedium anceps experiri quàm nullum. Quicquid ergo adeò neceſſariæ in Medico prudentiæ obſtare deprehendetur, illud ad artis exercitium minimè conducere planum eſt.

I I I.

VIS illa, quâ mens rerum percipit imagines, imaginatio dicitur. Hâc qui præpollent cæteris, arrepto quovis objecto fortiùs percelluntur. Hinc, de iis quæ plenè intuerentur, rectiùs quidem judicarent; verùm hinc etiam fit, ut judicio præcipiti rapiantur in errorem: quippe ex iis rebus impelluntur & ſtatuunt, quibus vix alii commoverentur. Id enim habet vividus imaginationis impetus: potenter afficitur intellectus, & voluntatem in conſenſum trahit. Ad hæc, mens hâc ratione altiùs attacta, excogitatis ſemel pertinaciter adhæret. Inde, difficile eſt, ut, qui ſunt hujuſmodi fervidâ imaginatione, in errorem lapſi, erigantur. Inde eſt etiam, quòd aliorum placita deſpiciant lubenter, ſuis ſuperbiant quàm facilimè. Ut autem præ cæteris hominibus ſplendidiores effingunt ſibi rerum imagines, ita in iiſdem rebus longiùs quàm illi vident; atque ex primis ſuis conceptibus, in alios inde ſubſequentes latè diffunduntur. Utile quidem foret iſtud veritatis indagationi, ſi modò ſatis noſſent rerum omnes & ſingulos reſpectus attendere. Sed rapido imaginationis curſu abrepti, quia neſciunt immorari, veritatem præterlabuntur, & ab eâ magis ac magis declinant; atque ſuis ipſi priores præcipitibus judiciis decepti, alios quâdam velut contagii labe afflare conſueverunt: affectus ſiquidem commovere docti, pollent perſuadendi arte. Nempe, quæ quiſque altiori mente concepit, de iiſdem vehementiùs differit, hominibuſque inculcat potentiùs. Ex his colligere licet, talem imaginationem, ſi ſuaſoriis artibus utilis eſſe poſſit, inutilem profectò eſſe, imò damnoſam, in veritatis inquiſitione. Quî fieri enim poſſet, ut iſtiuſmodi imaginatio, rectumque ac maturum judicium, in unâ ſede morarentur? Qualia autem ferrentur judicia, ubi, ex imperfectâ veritatis indagatione, malè certis fundamentis ſuperſtruerentur?

I V.

MAGNAM imaginationis vim, & requisitam in Medico prudentiam, stare simul non posse, haud ægrè fatebitur, qui considerare voluerit, quid prudentia postulet Medicum, quid eundem cogeret fortis imaginatio. Prudentiæ est, Naturam indefessè observare & studiosissimè consectari: in causâ foret acris imaginatio, ut, iis perculsus Medicus quæ primo intuitu detexisset, vel quæ primâ vice fuisset expertus, observationes negligeret pluries repetere, alias aliis vel corrigere vel confirmare; unde, & ignoraret plurima, quæ nonnisi longâ assiduitate deprehenduntur, & plurima pro constantibus haberet, quæ varietatibus obnoxia iterato examine cognovisset. Jubet prudentia, ut ea quæ ab aliis observata sunt & proposita, Medicus sedulò meditetur, senioribus auscultet, horum consilia & animo teneat, & fideli imitatione prosequatur: sed quicumque imaginatione pollerent, sibi tantum credentes, aliorum sententias capere, multò magis probare & sequi, dedignarentur. Requirit prudentia, ut Medicus ea contentus inquirere & addiscere, quæ ad artem verè utilia sunt, vanis speculationibus tempus hominum saluti debitum non concedat: sed eorum qui fervidâ essent imaginatione, irrequieta mens, amaret altè sapere; necessarias sed obvias cognitiones parvi pendens, secretiora Naturæ mysteria, quæ non posset retegere, divinare gestiret; omniumque aggrederetur explicationes, vana systemata, *suppositionibus*, id est, nullis prorsùs fundamentis, suffultas theorias, fluxas & instabiles. Exigit prudentia, ut Medicus ex iis judicet, quæ sensuum ministerio cognoscit: sed ii quorum animus imaginationis vi plùs satis obtemperaret, æquè vividas exhiberent sibi rerum absentium imagines, ac alii præsentium, sic in animum inducerent videre se quæ neutiquam viderent. Denique, vetat prudentia, ne quid in artis exercitio novitatis amori det Medicus, ne quid ex levioribus momentis capiat consilii, neve in deliberando aliquoties animi pendere erubescat: sed enim, imaginatione qui præpollerent, ipsi novitatum essent amatores; rerum facies primâ specie apprehendere consueti, non deliberarent, sed pronunciarent; neque ex his quæ observare fortè contigisset sua ducerent judicia, sed potiùs occurrentia quæque semel conceptis aptarent opinionibus. Quot ergo consequerentur noxæ, si, qui sic à Naturâ comparati sunt, faciendam susciperent Medicinam! Observationibus inhabiles, falsas sibi haberent aut imperfectas: præcipites in judicando, inconsideratè agerent, præstarentque se in exhibendis remediis intempestivè audaces: suæ doctrinæ admiratores, contemtores alienæ, quicquid non credidissent ipsi, illicò damnarent; quæ sibi arrisissent, obstinatè retinerent: &, quod perniciosius esset, summâ suâ dicendi facilitate ac potestate persuadendi, alios non rarò suos traherent in errores. Felicem verò ægrum, si fortè primâ accessione benè cogitavissent!

V.

DE Medicinâ igitur non rectè sentiit, in suo *Ingeniorum scrutinio*, Jo. Huarte, qui homines vividiori imaginatione pollentes, ad hujus artis exercitium habiliores esse opinatus est. Ista mentis facultas, quum prævalet, reliquas deprimit. Sanè, si languida esset nimis, frigeret animus & ignaviâ torperet. Oportet itaque, ut imaginatio suppetat Medico quantùm satis sit. Ratione contemperata, valde proficua est. Huic quandiù subjacet, judiciorum non præpedit maturitatem, & consequenter, suum relinquit prudentiæ locum. Quicunque ergo justâ hâc imaginationis mediocritate donati, accedunt ad artem Medicam, ii sunt reverâ huic arti longè aptissimi: qui nempè, quum & observandi patientiâ simul & detegendi sagacitate excellant, constant judicio & valent prudentiâ. Hujusmodi fuit Hippocrates. Senex ille, quem divinum jure appellavit antiquitas, de rebus naturalibus simpliciùs quàm subtiliùs differens, nunquam rationem ab observatione sejunxit. Solius veri amans, si quas delibavit opiniones, ab illis nunquam detentus fuit. Plurimus in observando, quicquid experientia mon-

ſtrare videbatur, tradidit, à poſteris reviſendum ; &, ſi quid peccaret, emendandum. Neque ſuos illum errores fateri puduit, neque fuit unquam ſuæ ſententiæ tenax : &, quæ in variis illius operibus ſibi diſcrepare deprehenduntur, innuunt, gnarum illum fuiſſe retractare quæ jam dixerat, ut in melius immutaret. Patet ex his, ſummum virum, non imaginationis vi, ſed exquiſitiſſimo judicio, in medendi arte præcelluiſſe, quam uſque adeò auxit & amplificavit. Eædem fuerunt dotes eximiorum virorum, quos ars Medica præclaros tulit. Eædem quoque ſint neceſſe eſt illius, quicumque ad Medicinam appellit animum. Quum autem vulgò non reperiantur in iis, qui plurimâ imaginatione pollent; ſtent ii à Medicinâ procul. Ii, & Picturæ, & Poëſi, & Muſicæ allaborent, ii & orent cauſas meliùs; ſed abſtineant à diſciplinâ, in quâ imaginatio non regere ſed regi debet, & cujus exercitium conſummatioris prudentiæ opus eſt.

Non ergo habiliores ſunt ad artem Medicam, qui Imaginatione præpollent.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Natalis - Nicolaus MALLET.

M. Marinus - Jacobus - Clarus ROBERT.

M. Joſephus - Maria - Franciſcus LASSONE, *Regis in Sacro Conſiſtorio Conſiliarius, S. Delphinæ Medicus Primarius, Cenſor Regius & Regiæ Scientiarum Academiæ, necnon Regii Medicorum Nanceianorum Collegii Socius.*

M. Franciſcus-Ludovicus D'ONGLE'E.

M. Maximilianus - Joſephus LEYS, *Rei Herbariæ Profeſſor deſignatus.*

M. Julianus BUSSON, *Noſocomiorum Regiorum in Britanniâ Inſpector, & Sereniſſimæ Comitiſſæ Atrebatum, Medicus Primarius.*

M. Guillelmus FUME'E.

M. Joannes DESCEMET, *Cenſor Regius.*

M. Petrus BERCHER, *Regiæ Hiſpaniarum Infantis, dum viveret, necnon Regii exercitûs ad Infimum Rhenum in ultimo bello Medicus primarius*

Proponebat Pariſiis AUGUSTINUS THOURET, Lexovienſis, Doctor Medicus Cadomenſis, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus.
A. R. S. H. 1774, à ſextâ ad Meridiem.

Typis QUILLAU, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Typographi.